

बृहन्मुंबईत बंद / आजारी कापड गिरण्यापैकी काही गिरण्यांच्या जमिनीवर म्हाडातर्फे बांधलेल्या घरांच्या सोडतीत यशस्वी ठरलेल्या मृत गिरणी कामगारांच्या वारसांना वारस प्रमाणपत्र (Heirship Certificate) देण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक: जमिन -०७/२०१३/प्र.क्र.३४६/ज-१
जागतीक व्यापार केंद्र, ३२ वा मजला, मुंबई-०५
दिनांक: ०६ जुलै, २०१३

संदर्भ :-

- १) गृहनिर्माण विभाग शासन परिपत्रक क्रमांक बैठक १०११/प्र.क्र.३८४/भाग-४/ पु.बां. ३/गृनिप, दिनांक ३.८.२०१२
- २) गृहनिर्माण विभाग शासन परिपत्रक क्रमांक बैठक १०११/प्र.क्र.३८४/भाग-४/पु.बां. ३/गृनिप, दिनांक १५ मार्च २०१३

प्रस्तावना :-

बृहन्मुंबईतील बंद/आजारी गिरण्यापैकी काही गिरण्यांच्या जमिनीवर म्हाडातर्फे गिरणी कामगारांना द्यावयासाठीच्या सदनिकांचे बांधकाम करण्यात आले आहे. सदर सदनिका वाटपाबाबतची कार्यवाही म्हाडा / गृहनिर्माण विभागाकडून प्रगतीत आहे. या कार्यवाही दरम्यान असे निदर्शनास आले आहे की, म्हाडाच्या सोडतीमध्ये यशस्वी ठरलेले काही गिरणी कामगार सोडती पूर्वी मृत पावले आहेत. अशा मृत गिरणी कामगारांच्या विधवा पत्नी / अन्य वारसास, सक्षम प्राधिका-याकडून वारस प्रमाणपत्र प्राप्त करून घेऊन सादर केल्यानंतरच सदनिका वाटपास म्हाडाकडून पात्र समजले जाते. या पूर्वी अशा आशयाचे प्रमाणपत्र सक्षम न्यायालयाकडून प्राप्त करून घेण्याच्या सूचना गृहनिर्माण विभागाने दिनांक ३ ऑगस्ट २०१२ रोजीच्या परिपत्रकानुसार निर्गमित केल्या होत्या. तथापि सक्षम न्यायालयाकडून वारस प्रमाणपत्र प्राप्त करून घेण्याबाबतच्या अडचणी गिरणी कामगारांच्या प्रतिनिधींनी शासनास अवगत केल्या. त्यानंतर विधी व न्याय विभागाच्या सल्ल्याने तहसिलदार यांच्याकडून प्राप्त करून घेण्यात आलेले वारस प्रमाणपत्र ग्राह्य धरण्याच्या सूचना गृहनिर्माण विभागाच्या परिपत्रक क्रमांक बैठक १०११/प्र.क्र. ३८४/भाग-४/पु.बां. ३/गृनिप, दिनांक १५ मार्च २०१३ अन्वये परिपत्रकीय सूचना देण्यात आलेल्या आहेत. या संदर्भात विधी व न्याय विभागाच्या सल्ल्याने गृहनिर्माण विभागाने निर्गमित केलेल्या

दिनांक १५ मार्च २०१३ रोजीच्या परिपत्रकातील **परिच्छेद क्रमांक २ (१)** मध्ये स्पष्ट केल्यानुसार तहसिलदार यांनी वारस प्रमाणपत्र निर्गमित करणे आवश्यक आहे. (सदर परिपत्रकाची प्रत सुलभ संदर्भासाठी याच परिपत्रका लगत जोडण्यात आली आहे.) या संदर्भात येणा-या अडचणीबाबत उपाययोजना करण्याकरिता चर्चा होण्याच्या उद्देशाने दिनांक २६ जून २०१३ रोजी मा.मंत्री (महसूल) यांच्या मंत्रालयातील दालनात, गिरणी कामगार संघटनांच्या प्रतिनिधी संमवेत बैठक संपन्न झाली. या बैठकीत मा. मंत्री (महसूल) यांच्या असे निदर्शनास आणून देण्यात आले की,

(१) मृत गिरणी कामगारांच्या वारसांना वारस प्रमाणपत्र देण्याबाबतच्या सूचना राज्यातील सर्व तहसिलदारांना मिळालेल्या नाहीत. त्यामुळे याकामात सुसूत्रता येत नाही.

(२) गिरणी कामगारांच्या वारसांना, असे वारस प्रमाणपत्र प्राप्त करून घेण्यासाठीच्या अर्जाचा प्रत्येक जिल्ह्यात वेगवेगळा नमुना व भिन्न कागदपत्रांची मागणी होत असल्याचे देखील निदर्शनास आले आहे. त्यामुळे या कारणासाठी राज्यात सर्वत्र एकच नमुना असणे गरजेचे असल्याची मागणी करण्यात आली.

सदर बैठकीच्या वेळी झालेल्या चर्चेसमयी निदर्शनास आलेली उक्त नमुद अडचणी दूर करण्याच्या उद्देशाने सर्व तहसिलदार आणि संबंधित क्षेत्रिय अधिकारी यांना महसूल विभागाकडून सविस्तर परिपत्रकीय सूचना पुनश्च देण्याचा निर्णय घेण्यात आला. या कामात राज्यभर कार्यपद्धतीमध्ये एकसुत्रता राहण्याच्या दृष्टीने या कारणासाठी राज्यभर एकच नमुना म्हणून विहित करण्यात येऊन त्याबाबत देखील सर्व क्षेत्रिय अधिकारी यांना सूचना देण्याचे ठरले आहे. त्यामुळे सदर बैठकीतील चर्चा तसेच गृहनिर्माण विभागाचे उक्त नमुद दिनांक १५.३.२०१३ रोजीचे परिपत्रकातील परिच्छेद २.१ मध्ये नमुद केल्याप्रमाणे विधी व न्याय विभागाने त्यांच्या अभिप्रायात नमुद केलेली कार्यपद्धती आणि महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता १९६६ मधील कलम - १४९, १५० मधील तरतुदी विचारात घेऊन, मृत गिरणी कामगारांच्या वारसांना वारस प्रमाणपत्र प्राप्त करून घ्यावयाच्या अर्जाचा नमुना विहित करण्यातबाबत तसेच वारस प्रमाणपत्र (Heirship Certificate) देण्याबाबत सर्व तहसिलदार आणि क्षेत्रिय अधिकारी यांना सविस्तर परिपत्रकीय सूचना देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन परिपत्रक :-

बृहन्मुंबईतील आजारी व बंद कापड गिरण्यांतील गिरणी कामगारांच्या वारसांना गिरण्यांच्या जमिनीवर म्हाडातर्फे बांधण्यात आलेल्या सदनिका सोडतीद्वारे वितरित करताना वारस प्रमाणपत्र देण्याची बाब गृहनिर्माण विभागाने विहित केली आहे. सदर वारस प्रमाणपत्र (Heirship Certificate) देण्याबाबत गृहनिर्माण विभागाच्या दिनांक १५ मार्च २०१३ रोजीच्या परिपत्रकान्वये, या संदर्भात यापूर्वीच सविस्तर सूचना निर्गमित करण्यात आल्या आहेत. त्याअनुषंगाने उपरोक्त प्रस्तावनेतील पार्श्वभूमी विचारात घेऊन, राज्याच्या सर्व जिल्ह्याचे जिल्हाधिकारी, तहसिलदार व सर्व संबंधित क्षेत्रिय महसूली अधिकारी यांना या आदेशाद्वारे पुढीलप्रमाणे सूचना देण्यात येत आहेत.

(१) वारस प्रमाणपत्र (Heirship Certificate) या संदर्भातील कायदेशीर तरतुदी व ते देण्याच्या कार्यपद्धतीचा उहापोह गृहनिर्माण विभागाच्या दिनांक १५.३.२०१३ रोजीच्या शासन निर्णयात व त्यासमवेतच्या विधी व न्याय विभागाच्या अभिप्रायाचा संबंधीत भाग या सदराखाली नमुद करण्यात आला आहे. त्यानुसारच कार्यवाही करणे अनिवार्य आहे.

(२) गिरणी कामगारांच्या वारसांना, वारस प्रमाणपत्र (Heirship Certificate) प्राप्त करून घेण्यासाठीच्या अर्जाचा प्रत्येक जिल्ह्यात वेगवेगळा नमुना व भिन्न कागदपत्रांची मागणी होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे. त्यामुळे या कामात कार्यपद्धतीमध्ये एकसुत्रता राहण्याकरिता अर्जाचा नमुना संपूर्ण राज्यासाठी विहित करण्यात येत आहे. (विहित नमुना अर्जाची प्रत परिपत्रकासोबत परिशिष्ट-१ मध्ये जोडली आहे.) या विहित नमुन्यातच राज्यातील सर्व तहसिलदारांनी गिरणी कामगारांच्या वारसांना, वारस प्रमाणपत्र (Heirship Certificate) देण्यासाठीचे अर्ज सेतु सुविधा केंद्रामध्ये दाखल करून घ्यावेत. याव्यतिरिक्त अन्य नमुन्यात अर्ज दाखल करण्याची मागणी करू नये.

(३) सेतु सुविधा केंद्रामध्ये मृत गिरणी कामगारांच्या वारसांनी वारस प्रमाणपत्र प्राप्त करून घेण्यासाठी सोबत विहित केलेल्या नमुन्यात आवश्यक त्या संपूर्ण कागदपत्रांसह अर्ज सादर केल्यानंतर असा अर्ज प्राप्त झाल्याच्या दिनांकापासून ७ कामकाजाच्या दिवसात (Seven Working Days) असे प्रमाणपत्र निर्गमित करण्याची दक्षता सर्व तहसिलदार आणि संबंधित अधिकारी यांनी घ्यावी.

(४) गृहनिर्माण विभागाने दिनांक १५.३.२०१३ रोजीच्या परिपत्रकान्वये दिलेल्या सूचना राज्यातील सर्व तहसिलदार कार्यालयांना पोहचल्या नसल्याचे गिरणी कामगारांच्या संघटनांच्या प्रतिनिधींचे प्रतिपादन विचारात घेऊन वारस प्रमाणपत्र तहसिलदार कार्यालयाकडून निर्गमित करावयाच्या सूचनांचा पुनरुच्चार या आदेशाद्वारे करण्यात येत आहे. त्यामुळे गृह निर्माण विभागाच्या परिपत्रकाच्या अनुषंगाने एखाद्या मृत गिरणी कामगारांच्या वारसांने या पूर्वीच तहसिल कार्यालयाकडून वारस प्रमाणपत्र (Heirship Certificate) प्राप्त करून घेतले असल्यास त्यांना नवीन वारस प्रमाणपत्र प्राप्त करून घेण्याची आवश्यकता नाही.

(५) महसूली प्राधिकारी/अधिकारी यांना सदर सूचना या संबंधित गिरणी कामगारांच्या वारसांना उत्तराधिकार प्रमाणपत्र (Succession Certificate) देण्याकरीता प्राधिकृत करण्याच्या नसून, या सूचना फक्त सदर प्रकरणातील नमुद मृत गिरणी कामगारांच्या वारसांना वारस प्रमाणपत्र (Heirship Certificate) देण्यापुरत्या मर्यादीत स्वरूपाच्या आहेत याची यथोचित नोंद सर्व संबंधित महसूली प्राधिकारी/अधिकारी यांनी घ्यावी.

०२. उपरोक्त सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करण्यात यावे.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१३०७०६१५११२८१५१९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सुनिल कोठेकर)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत.

- १) मा.राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई-३२.
- २) मा.मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव, मुख्यमंत्री सचिवालय, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ३) मा.मंत्री (महसूल) यांचे खाजगी सचिव./वि.का.अ., मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ४) मा. राज्यमंत्री (महसूल) यांचे खाजगी सचिव, वर्ल्ड ट्रेड सेंटर, ३२ वा मजला, मुंबई
- ५) मा. राज्यमंत्री (गृहनिर्माण) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ६) मा.विरोधी पक्ष नेता, विधानसभा/विधानपरिषद, महाराष्ट्र राज्य
- ७) सर्व विधान सभा/विधान परिषद सदस्य, महाराष्ट्र राज्य
- ८) मा.मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ९) अपर मुख्य सचिव (महसूल) यांचे स्वीय सहायक, महसूल व वन विभाग, मुंबई-०५.
- १०) प्रधान सचिव (गृहनिर्माण विभाग) यांचे विशेष कार्य अधिकारी, मंत्रालय, मुंबई
- ११) प्रधान सचिव, विधानमंडळ सचिवालय, विधान भवन, मुंबई
- १२) सर्व विभागीय आयुक्त,
- १३) महालेखा परिक्षक (लेखापरिक्षा/लेखाअनुज्ञेयता), नागपूर/मुंबई
- १४) जमाबंदी आयुक्त व संचालक, भूमि अभिलेख, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- १५) सर्व जिल्हाधिकारी/अपर जिल्हाधिकारी
- १६) सर्व निवासी उपजिल्हाधिकारी /उपजिल्हाधिकारी/तहसिलदार
- १७) सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद
- १८) उपाध्यक्ष आणि मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण, मुंबई
- १९) उप सचिव, गृहनिर्माण विभाग, मंत्रालय, मुंबई- ३२
- २०) सह सचिव (ज-१), यांचे स्वीय सहायक, महसूल व वन विभाग, जागतीक व्यापार केंद्र, मुंबई-०५
- २१) सर्व सह सचिव/उपसचिव, महसूल व वन विभाग, जागतीक व्यापार केंद्र, ३२ वा मजला, मुंबई-०५

- २२) कक्ष अधिकारी (ल-१ सेल), महसूल व वन विभाग
- २३) “ज” समूहातील सर्व कार्यासन अधिकारी/अवर सचिव, महसूल व वन विभाग
- २४) निवडनस्ती (ज-१)

शासन) परिपत्रक क्र.-जमिन-०७/२०१३ -प्र.क्र.३४६ -ज/१दिनांक , :- ०६ जुलै २०१३ सोबतचे परिशिष्ट-१(

सेतु सुविधा केंद्र

श्रीश्रीमती/. :-----

पत्ता :-----

दिनांक :- / /२०१३.

प्रति,

तहसीलदार,

सामान्य शाखा, जिल्हाधिकारी कार्यालय,

जिल्हा -

विषय :- दिवंगत गिरणीकामगार श्री-----श्रीमती/.

यांचे वारसांचे प्रमाणपत्रा (Heirship Certificate) बाबत...

महोदय,

मी खाली सही करणार श्रीअसे-----श्रीमती/.

नमुदकरते/करतो/ की माझे वडीलपती/ श्रीहे-----

-----या गिरणीमध्ये -----या

पदावर काम करीत होते, त्यांचेरोजी----- निधन झाले आहे. त्यांच्या पश्चात

आम्ही खालीलप्रमाणे त्यांचे कायदेशीर वारस आहोत.

अ.क्र.	वैध वारसाचे नाव	वय	नाते	पत्ता
१				
२				
३				
४				
५				
६				

मृत गिरणी कामगार श्री तालुका यांच्या नावे मौजे..... .
..... हे मध्ये..... .नं.स.सि/ .नं.स/ .नं.येथील ग..... जिल्हा
या जमिनी संदर्भात वेळोवेळी वारसा ,आर तकी जमीन असून नोंदी यापूर्वी झालेल्या आहेतयाव्यतिरिक्त .

या वारसांच्या दाव्याच्या पृष्ठ्यर्थ मी खालील आवश्यक कागदपत्रांच्या साक्षात्कृत प्रती अर्जासोबत सादर करत आहेतरी . तसे वारस प्रमाणपत्र (Heirship Certificate) मिळावे, ही विनंती.

सोबत

१. गिरणीकामगारांचे ओळखपत्रकामगार/ विमा योजने अंतर्गत लाभार्थीचे ओळखपत्र.
२. मृत्यु दाखला.
३. शिधा पत्रिका (रेशन कार्ड)
४. रु. १००/- च्या स्टॅम्पपेपरवर नोटराईझ केलेले प्रतिज्ञापत्र.
५. सोडतीमध्ये यशस्वी झाल्याबाबतच्या पत्राची प्रत.

आपला विश्वासू
()

भ्रमणध्वनी क्रमांक : -----